

Nr 125.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående fortsatt disposition av visst äldre reservationsanslag; given Stockholms slott den 25 februari 1944.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Herman Eriksson.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 februari 1944.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, GJÖRES, EWERLÖF, RUBBESTAD.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för handelsdepartementet, statsrådet Eriksson:

Å riksstaten för budgetåret 1940/41 har under tionde huvudtiteln anvisats ett reservationsanslag å 3 miljoner kronor till exploatering av vissa uppfinningar.

Jämlikt 1928 års riksdags beslut (r. skr. nr 20) må reservationsanslag i intet fall stå till förfogande längre än till och med tredje budgetåret efter det å vars riksstat anslaget blivit sist uppfört.

I skrivelse den 5 februari 1944 har *statens uppfinnarnämnd*, jämte erinran att nu ifrågavarande anslag finge jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 17 juni 1943 disponeras jämväl under innevarande budgetår, hemställt om åtgärd för fortsatt disposition av anslaget även under budgetåret 1944/45. Nämnden har härvid anfört bland annat följande:

Bihang till riksdagens protokoll 1944. 1 saml. Nr 125.

Anslaget är avsett att av Kungl. Maj:t användas för att möjliggöra exploatering av uppfinningar, för vilkas tillvaratagande medel icke på annat sätt stå till buds, varvid i första hand sådana uppfinningar skola ifrågakomma, som prövas vara av betydelse för försvarsberedskapen eller folkförsörjningen. Det förutsattes, att exploateringen av sådana för landet önskvärda uppfinningar såvitt möjligt skulle äga rum med anlitande av de möjligheter, som förefintliga industriella tillgångar erbjuda och näringslivet kan och vill lämna av egen kraft.

Under den tid, som förflutit, sedan anslaget beviljades, har exploateringen av det stora flertalet uppfinningar, som fallit under uppfinnarnämndens verksamhetsområde, utan kostnad för statsverket kommit till stånd vid existerande industriföretag, med vilka uppfinnaren med eller utan nämndens förmedling träffat uppgörelse, eller genom att uppfinnaren från privathåll erhållit det nödiga kapitalet för verksamhetens igångsättning. I de fall — avseende utvinning av olja ur skiffer enligt dr. ing. Fr. Ljungströms metod — där tillverkningens räntabilitet under normala förhållanden syntes tvivelaktig, beviljade riksdagen ett särskilt exploateringsanslag. Det ifrågavarande reservationsanslaget har sålunda endast behövt tagas i anspråk i ett fåtal fall och till ett belopp, som den 1 januari 1944 uppgick till 106 500 kronor. De extraordinära förhållanden, som föranledde anslagets beviljande, kvarstå emellertid fortfarande. Ehuru det är nämndens förhoppning, att behovet av exploateringshjälp även i fortsättningen skall mötas av förståelse inom industrien och i huvudsak kunna lösas utan statens medverkan, anser den det dock nödvändigt, att anslaget kvarstår såsom reserv för att kunna tillgodose behovet, då annan lösning ej står att finna.

Över framställningen har *riksräkenskapsverket* den 10 februari 1944 avgivit infordrat utlåtande. Ämbetsverket har förklarat sig icke hava något att erinra mot att medgivande till fortsatt disposition av anslaget utverkas av riksdagen.

*Departements-
chefen.*

På de av statens uppfinnarnämnd anförda skälen förordar jag, att riksdagens medgivande utverkas till att ifrågavarande anslag får disponeras jämväl under budgetåret 1944/45. Jag hemställer följaktligen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att återstående medel å det för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget till exploatering av vissa uppfinningar måtte få disponeras under budgetåret 1944/45.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Ivar Müller.